

fotobeheer

‘Je hoeft
foto’s niet als
ontembare
chaos te
ervaren!’

Een man loopt
door een
kunstinstallatie
in het Duitse
Kiel waarbij een
miljoen foto’s
zijn geprint.
FOTO GETTY

30.000 foto's heeft de gemiddelde mens. Maar wat doe je ermee? Hoe ruim je ze op? Foto-organizer Ellen Massaro weet raad.

tekst Iris Pronk

Klik, klik, klik! En weer heb je foto's gemaakt. Een pittoresk kerkje onderweg? Een schitterend uitzicht? Klik. Je vriendin met een nieuwe feestjurk aan? Klik. Diner met de hele familie? Klik maar raak, want de helft is toch onscherp of onderbelicht, en er heeft altijd wel iemand zijn ogen dicht.

Foto's maken is de kunst niet – iedereen kan het, iedereen doet het, met z'n telefoon. Maar foto's beheren is een stuk lastiger. Want wat doe je met die almaar uitdijende digitale galerij? En met de dozen vol fysieke foto's van vroeger? De familiealbums van je overleden ouders?

Over die vragen heeft Ellen Massaro, foto-organizer van beroep, veel nagedacht. Haar belangrijkste inzichten staan nu in *Oh, die foto's!*. Een gids om je foto's te organiseren en er plezier aan te beleven. Een aantrekkelijk boek met een opbeurende boodschap: 'Je hoeft foto's niet meer als een ontembare chaos te ervaren!'

Maar hoe tem je die chaos dan? Massaro geeft extra uitleg in haar studio in hartje Leiden. Ze is zeventig maar heeft nog altijd 'een dikke parttimebaan' aan het organiseren van anderen foto's. Gelukkig vindt ze het heerlijk om foto's vast te houden, te ordenen en te bekijken: "Ik zie geen verschil tussen mijn vrije tijd en mijn werk".

Een van haar inspiratiebronnen is kunstenaar Erik Kessels, die met zijn werk de (onbedoelde) verhalen achter amateurkiesjes vertelt. 'De warme aandacht voor de eens met zorg gemaakte foto's geeft me een goed gevoel', schrijft Massaro over zijn werk.

TIP 1 MAAK TIJD (EN MAAK ER JE HOBBY VAN)

Wil je je eigen foto's ook warme aandacht geven? Dan zit er maar één ding op: maak tijd. Hoeveel, dat hangt af van je doel: wil je vooral overzicht krijgen over je fotoverzameling? Of fotoboeken maken? Een doorzoekbaar archief aanleggen? Alle foto's van je ouders scannen – en wil je dan hele albums, pagina voor pagina, of losse foto's digitaliseren?

Wat je wens ook is, het kost meer tijd dan je denkt. Het is een project van lange adem. "Maar je kunt het ook leuk gaan vinden", zegt Massaro bemoedigend. "Veel mensen vinden het scannen van losse foto's (dat kan met een app op je telefoon) bijvoorbeeld fijn, een zen-bezigheid." Anderen hebben meer lol in het samenstellen van boeken (analoog of digitaal) of het maken van collages.

Met een beetje geluk wordt het organiseren van foto's een hobby, waarvoor je bijvoorbeeld elke zondagavond vrijhoudt. Volgens Massaro moet je er 'een belangrijke afspraak met jezelf' van maken.

TIP 2 ZOEK UIT WAAR JE FOTO'S ZIJN

Het begin is wel een beetje saai, dus even doorbijten: probeer uit te vogelen waar je foto's zijn. Staan de digitale exemplaren alleen op je huidige telefoon, of ook nog op je oude? Op je privé-laptop, je werklaptop, USB-sticks, dvd's, een externe harde schijf? In de cloud? "Ik hoor vaak: 'Ik wist niet eens dat ik foto's in de cloud had'", vertelt Massaro. Voor fysieke foto's geldt hetzelfde: duik de vliering op, of de hutfloer in. En maak vervolgens een lijst van alle 'locaties' waarover je verzameling verdeeld is geraakt.

De volgende stap: breng alle foto's en video's naar één plek, bijvoorbeeld één computer of harde schijf – door Massaro de hub genoemd (zie haar boek voor technische tips). Vanuit die hub kun je verder werken: selecteren, ordenen, keuzes maken en vooral: weggooien.

TIP 3 PAS DE 20-80 REGEL TOE

Massaro heeft een heldere foto-filosofie: *less is more*. Met minder foto's bereik je een mooier resultaat. Dat blijkt bijvoorbeeld uit het fotoalbum dat ze pas onlangs maakte van haar reis naar IJsland in 2007. Onderweg had ze naar hartenlust gefotografeerd, zo'n duizend stuks. "Ik dacht: dit is zo bijzonder, hier kom ik nooit meer." Nu vroeg ze zich af: hoe kan ik met zo weinig mogelijk foto's het verhaal van onze reis vertellen? Uiteindelijk selecteerde ze zestig beelden, waaronder één van de beroemde geiser bij Geyser (en niet 25). En één van het schitterende lavalandschap met veelkleurige hellingen (en niet 38). Het eindresultaat is mooi en Massaro is tevreden: "Het kan dus met weinig".

Duizend foto's terugbrengen tot zestig is rigoureus, meer iets voor de gevorderde foto-organisator. Maar volgens Massaro kan de beginner best 80 procent van z'n verzameling deleten. Doe dat in stappen, zo adviseert ze: eerst maar eens de dubbele foto's eruit. Gooi dan de overbodige weg: één foto van dat kerkje is genoeg. En dan de nietszeggende: is dat kerkje, gefotografeerd tijdens een korte tussenstop, bij nader inzien wel belangrijk genoeg?

Is die foto van dat kerkje echt zo belangrijk?

TIP 5 VRAAG OF IEMAND DE FOTOGRAAF WIL FOTOGRAFEREN

Je komt waarschijnlijk ook hiaten tegen. Bijvoorbeeld: je dagelijkse routine, je ontbijtbordje, je werkplek, je voordeur. Het kan leuk zijn om die gewone dingen ook te fotograferen. Zo laat je zien dat je leven niet alleen maar uit reisesjes en feestjes bestaat.

Een andere bekende lacune is: de familiefotograaf staat er zelf nooit op. Volgens Massaro is het vaak de moeder die haar gezin fotografeert. Die realiseert zich na afloop: het lijkt wel alsof ik niet mee was op vakantie.

Massaro laat een boek zien van haar favoriete kunstenaar Erik Kessels en Karel de Mulder, *A pictorial history of the empty chair*. Een prachtige verzameling van amateurkiesjes van etentjes en vakantiaferelen waarop steeds (ook) een lege stoel te zien is. Daarop zat de fotograaf.

De familiefotograaf die zichzelf wil terugzien in het vakantieboek, kan zijn reisgenoten af en toe vragen om een foto te maken. Het alternatief is een selfie.

TIP 6 ZET JEZELF OP EEN FOTODIEET

Ook al is het inmiddels je hobby geworden, het blijft een enorm karwei om die fotochaos te beteugelen. Als je dat in de toekomst wilt beperken, kun je jezelf op een 'fotodietet' zetten.

"Dat betekent: eerst even nadenken voordat je een foto maakt", legt Massaro uit. "Niet voor elk wisselwase je camera trekken. Wees in het moment, probeer het niet in foto's te bewaren, kijk gewoon. Tel in elk geval tot tien voordat je je telefoon pakt en vraag je af: wat ga ik met die foto doen? Heb ik er iets aan?"

Veel mensen maken lukraak een bulk foto's in de hoop dat er iets aardigs tussen zit. 'Spray and pray', zo noemde een Canadese collega van Massaro deze methode. Maar in plaats van klikken en bidden kun je soms misschien beter géén foto's maken. Dat scheelt later weer tijd.

Ellen Massaro
Oh, die foto's!
Een gids om je foto's te organiseren en er plezier aan te beleven
160 blz. €24,50;
te bestellen via
ellenmassaro.nl

‘Probeer het moment niet in foto's te vatten, kijk gewoon’